

POSUDEK ŠKOLITELE K DISERTAČNÍ PRÁCI Mgr. Kláry Kostkové

doktorand: Mgr. Klára Kostková

doktorský studijní program: Filologie, studijní obor Didaktika konkrétního jazyka, FF UK

disertační práce: *Interkulturní komunikační kompetence. Rozvoj interkulturní komunikační kompetence studentů učitelství anglického jazyka.*

Posudek školitele k disertační práci doktoranda, kterého vedl po celou dobu doktorského studia a tedy rovněž při zpracovávání disertační práce, má, dle mého názoru, cíl zcela odlišný od posudků oponentů – samozřejmě za předpokladu, že spolupráce doktoranda se školitelem probíhala standardním způsobem. V případě disertační práce Mgr. Kláry Kostkové se tento předpoklad naplnil v plné míře: ve všech fázích procesu tvorby disertační práce od přípravy disertačního projektu, zpracování teoretických východisek, tvorby a pilotáže výzkumného designu i následné realizace empirického výzkumu včetně analýzy a interpretace dat postupovala doktorandka samostatně a zodpovědně, tj. ctíla principy vědecké práce včetně konfrontace s kritickými připomínkami a odlišnými názory, a to zejména školitele. Zde se proto soustředím spíše na komentář ke klíčovým aspektům disertační práce.

- **význam disertační práce pro obor**

Problematicke interkulturní komunikační kompetence (intercultural communicative competence - ICC) je zcela oprávněně v posledních desetiletích věnována pozornost v rámci celé řady vědních disciplín. V oblasti výchovy a vzdělávání či konkrétněji ve výuce cizích jazyků však jsme v této oblasti dosud velmi často zůstávali u obecných konceptů či modelů (a ve vzdělávací politice pak u proklamací), jejichž nedostatečná operacionalizace bránila jak hlubšímu uchopení a vzhledu do problematiky prostřednictvím empirického výzkumu, tak didaktizaci pro potřeby rozvoje ICC v rámci cizojazyčné výuky. Disertační práce Mgr. Kláry Kostkové je v tomto směru cenným příspěvkem k současnému stavu poznání - přinesla zajímavé a důležité výsledky, a to jak z hlediska výstupů vlastního empirického šetření (zejména didaktické strategie a techniky podpory rozvoje ICC), tak po stránce metodologické (zejména možnosti hodnocení či 'měření' rozvoje ICC u učících se jedinců) a teoretické (meta-analýza modelů ICC atd.). Za podstatné přitom považuji ukotvení teoretické analýzy i empirického šetření v širším kontextu současných proměn vzdělávání, a to včetně jejich konkrétní formální podoby u nás, tj. kurikulární reformy (na úrovni implementace kurikula, realizováno prostřednictvím analýzy rámcových a školních vzdělávacích programů, resp. zpracování ICC v těchto dokumentech).

- **koncepční a metodologické aspekty zpracování**

ICC je považována za komplexní a multidimenzionální konstrukt, v zásadě za určitý Gestalt, jehož konceptualizace je velmi obtížná. Přístup uplatněný v předložené disertační práci, tj. analýzu širších teoretických východisek ve zvolené struktuře (filosofická východiska, lingvisticko-didaktická východiska s hlubším rozpracováním psychologických a pedagogických

aspektů problematiky v jejich rámci, a dále interkulturní výchova a vzdělávání s výstupem v podobě ICC) se mi jeví jako adekvátní a vhodný. Za podstatné považuji také příspěvky k současnému pojmosloví v dané oblasti – snaha o terminologickou čistotu (nebo alespoň vymezenost) je předpokladem i výsledkem každého konceptualizačního úsilí.

Z hlediska výzkumné metodologie se mi jeví jako důležité poukázat na velmi širokou paletu výzkumných metod i nástrojů sběru dat (kvalitativní i kvantitativní přístup, případová studie, dotazníkové šetření, ohniskové skupiny, obsahová analýza dokumentů, meta-analýza atd.), které autorka v různých fázích empirického šetření - vždy s ohledem na cíl šetření - využila. Nejen tato širší výzkumného záběru, ale i postupy analýzy a interpretace dat a uvážlivé formulace závěrů svědčí, podle mého názoru, o její výzkumné erudici.

- **formální a technické zpracování disertační práce**

Práce je tradičně strukturována do dvou základních částí, teoreticko-přehledové a empirické. Strukturu práce považuji za jasnou a přehlednou, zpracování včetně jazykové kultury za odpovídající požadavkům. Dokladem kvality práce je i velmi rozsáhlý seznam použité literatury, samozřejmě jak domácí, tak zahraniční (především anglosasky orientované) provenience. Práce obsahuje veškerý požadovaný aparát a je doplněna funkčními a pečlivě zpracovanými přílohami.

- **závěry**

Pokud přísluší školiteli formulovat závěry a doporučení, mohu tak učinit s radostí a jednoznačně. Jsem přesvědčena, že autorka ve své disertační práci prokázala schopnost samostatné tvůrčí práce v oboru didaktika anglického jazyka a že práce splňuje požadavky standardně kladené na disertační práce v tomto oboru. Věřím, že práce bude doporučena k obhajobě a že po jejím úspěšném průběhu bude Mgr. Kláře Kostkové udělena vědecká hodnost Ph.D.

V Pardubicích dne 16.11.2011

doc. PhDr. Michaela Píšová, M.A., Ph.D.

POSUDEK ŠKOLITELE

doktorand: Mgr. Klára Kostková

doktorský studijní program: **Filologie, studijní obor Didaktika konkrétního jazyka, FF UK**

disertační práce: ***Interkulturní komunikační kompetence. Rozvoj interkulturní komunikační kompetence studentů učitelství anglického jazyka.***

Mgr. Klára Kostková je absolventkou magisterského studia programu Učitelství pro ZŠ, studijního oboru Učitelství anglického jazyka na Univerzitě Pardubice. Pregraduální studium ukončila v roce 2006, jako vynikající studentce jí byla nabídnuta možnost nastoupit na katedru anglistiky a amerikanistiky této instituce a věnovat se tak pedagogické a vědecko-výzkumné činnosti. Na Univerzitě Pardubice působí od roku 2006 dosud, o kvalitě její práce zde svědčí mj. fakt, že v letech 2008 – 2011 vykonávala funkci zástupce vedoucího katedry a v letech 2007-2010 byla členkou Akademického senátu Fakulty filozofické Univerzity Pardubice.

Kandidátka se jako vzdělavatelka budoucích učitelů od počátku své akademické dráhy profiluje v oblasti didaktiky anglického jazyka (DAJ); zajišťovala a zajišťuje studijní předměty DAJ1 – faktory procesů vyučování / učení se anglického jazyka, DAJ2 – řečové dovednosti a jazykové prostředky; DAJ3 – metody a přístupy ve výuce anglického jazyka; pedagogické praxe a navazující reflektivní semináře včetně do roku 2010 nabízené roční souvislé pedagogické praxe (tzv. klinického roku); Interkulturní komunikační kompetence; Sociální a pedagogická komunikace; Prezentační dovednosti. Vedle toho má také poměrně rozsáhlé zkušenosti s výukou praktického jazyka na základní škole i u dospělých.

S uvedenou pedagogickou činností souvisí i její vědecká a výzkumná orientace, tj. zejména (přípravné) vzdělávání učitelů, didaktika anglického jazyka, specificky pak interkulturní komunikační kompetence a její rozvoj, resp. podpora tohoto rozvoje. Její odborné kvality i její 'commitment' lze posoudit při pohledu na předložený profesní životopis a přehled publikační a odborné činnosti. Jen ve stručnosti zde uvádím přehled nejvýznamnějších výstupů: je spoluautorkou 1 monografie, autorkou či spoluautorkou 8 kapitol v monografiích, 2 článků v impaktovaném odborném časopise, 7 příspěvků v národních a 5 v mezinárodních sbornících a spoluautorkou 2 studijních materiálů. Vedle toho se aktivně zúčastnila 15 domácích a 17 mezinárodních konferencí. O uznání vědeckou komunitou svědčí pozvání k moderování sekce na mezinárodní konferenci i 2 vyžádaná vystoupení (týmová) na prestižních fórech (konference ČAPV, seminář VZ PdF UK). Doplnit je třeba rovněž řešení 2 grantových projektů (FRVŠ a interní grant UPa) a účast v řešitelských týmech 3 významných projektů, z toho 1 mezinárodního. Dovolím si tento přehled uzavřít konstatováním, že podle mého názoru vysoce překračuje standardní požadavky na odbornou činnost doktoranda.

Mgr. Klára Kostková nastoupila do doktorského studia oboru Didaktika konkrétního jazyka na FF UK v roce 2006. Veškeré požadované atestace plnila v souladu s individuálním studijním

plánem či dokonce v předstihu před ním. Velmi zodpovědně a systematicky pracovala na svém disertačním projektu, přičemž prokazovala vědeckou erudici, schopnost kritického a analytického myšlení i invenci. Z hlediska školitele byla spolupráce s Mgr. Kostkovou v plnění studijních povinností pro mne potěšením, mimo tyto povinnosti se již stala spoluprací kolegiální (viz řada spoluautorství uvedených v odborném životopise kandidátky).

Přáním i úkolem každého školitele je podpořit nastupující odborníky / výzkumníky na jejich profesní dráze a tím napomáhat i rozvoji svého oboru – v tomto případě didaktiky anglického jazyka. Jsem přesvědčena, že v případě Mgr. Kláry Kostkové tento obor již získal velmi cenného odborníka a věřím, že úspěšnou obhajobou disertační práce mé přesvědčení potvrdí a završí tak tuto etapu svého odborného růstu.

V Pardubicích dne 16.11.2011

doc. PhDr. Michaela Píšová, M.A., Ph.D.